P9_TA(2023)0484

# Европейска водородна банка

**Резолюция на Европейския парламент от 14 декември 2023 г. относно Европейската водородна банка (2023/2123(INI))**

(C/2024/4185)

*Европейският парламент,*

— като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194 от него,

— като взе предвид споразумението, прието на 21-вата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата в Париж на 12 декември 2015 г. (Парижкото споразумение),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 16 март 2023 г. относно Европейската водородна банка (COM(2023) 0156),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 1 февруари 2023 г., озаглавено „Промишлен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“ (COM(2023)0062),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 18 май 2022 г., озаглавено „План REPowerEU“ (COM(2022)0230),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 8 юли 2020 г., озаглавено „Стратегия за използването на водорода за неутрална по отношение на климата Европа“ (COM(2020)0301),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 8 юли 2020 г., озаглавено „Тласък за неутралната по отношение на климата икономика: Стратегия на ЕС за интеграция на енергийната система“ (COM(2020)0299),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 10 март 2020 г., озаглавено „Нова промишлена стратегия за Европа“ (COM(2020)0102),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM (2019)0640),

— като взе предвид предложението на Комисията от 20 юни 2023 г. за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 – 2027 (COM(2023)0337),

— като взе предвид предложението на Комисията от 20 юни 2023 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (COM(2023)0335),

— като взе предвид предложението на Комисията от 16 март 2023 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (законодателен акт за суровините от критично значение) (COM(2023)0160),

— като взе предвид предложението на Комисията от 16 март 2023 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии (законодателен акт за промишленост с нулеви нетни емисии) (COM(2023)0161),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия ([1]), който понастоящем е в процес на преразглеждане,

([1]) ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54.

— като взе предвид Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС ([2]), която понастоящем е в процес на преразглеждане,

— като взе предвид Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници ([3]) (Директива за енергията от възобновяеми източници),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС ([4]),

— като взе предвид Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО ([5]), която понастоящем е в процес на преразглеждане,

— като взе предвид Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 ([6]), който понастоящем е в процес на преразглеждане,

— като взе предвид Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета ([7]),

— като взе предвид Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите ([8]), която понастоящем е в процес на преразглеждане,

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 г. относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ ([9]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 г. за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и отмяна на Регламенти (ЕО) № 219/2007, (ЕС) № 557/2014, (ЕС) № 558/2014, (ЕС) № 559/2014, (ЕС) № 560/2014, (ЕС) № 561/2014 и (ЕС) № 642/2014 ([10]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) № 559/2014 на Съвета от 6 май 2014 г. за създаване на съвместно предприятие „Горивни клетки и водород 2“ ([11]),

— като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) 2023/1184 на Комисията от 10 февруари 2023 г. за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на методология на Съюза за определяне на подробни правила за производството на възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход ([12]),

— като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) 2023/1185 на Комисията от 10 февруари 2023 г. за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на минимален праг за намаление на емисиите на парникови газове от рециклирани въглеродни горива и определяне на методика за оценяване на намалението на емисиите на парникови газове от възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и от рециклирани въглеродни горива ([13]),

([2]) ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125.
([3]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82.
([4]) ОВ L 234, 22.9.2023 г., стр. 1.
([5]) ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94.
([6]) ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36.
([7]) ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32.
([8]) ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1.
([9]) ОВ L 335, 29.12.2022 г., стр. 1.
([10]) ОВ L 427, 30.11.2021 г., стр. 17.
([11]) ОВ L 169, 7.6.2014 г., стр. 108.
([12]) ОВ L 157, 20.6.2023 г., стр. 11.
([13]) ОВ L 157, 20.6.2023 г., стр. 20.

— като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) 2019/856 на Комисията от 26 февруари 2019 г. за допълнение на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционирането на Фонда за иновации ([14]),

— като взе предвид своята резолюция от 19 май 2021 г. относно Европейска стратегия за водорода ([15]),

— като взе предвид своята резолюция от 19 май 2021 г. относно европейска стратегия за интеграция на енергийните системи ([16]),

— като взе предвид своята резолюция от 10 юли 2020 г. относно всеобхватен европейски подход към съхранението на енергия ([17]),

— като взе предвид своята резолюция от 15 януари 2020 г. относно Европейския зелен пакт ([18]),

— като взе предвид своята резолюция от 14 март 2019 г. относно изменението на климата – европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика в съответствие с Парижкото споразумение ([19]),

— като взе предвид своята резолюция от 25 октомври 2018 г. относно разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива в Европейския съюз: време за действие! ([20]),

— като взе предвид своята резолюция от 6 февруари 2018 г. относно ускоряването на иновацията в областта на чистата енергия ([21]),

— като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 14 юни 2023 г. относно Европейската водородна банка ([22]),

— като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 30 ноември 2023 г. относно Европейската водородна банка,

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по бюджети,

— като взе предвид доклада на комисията по промишленост, изследвания и енергетика (A9-0379/2023),

А. като има предвид, че ЕС е страна по Парижкото споразумение и е поел ангажимент за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г. в сравнение с равнищата от 1990 г. и за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.;

Б. като има предвид, че водородът може да се използва като изходна суровина, гориво или енергоносител и има значителния потенциал да декарбонизира промишлените сектори, в които намаляването на емисиите е трудно, и тежкотоварния транспорт, за които пряката електрификация не е технически възможна или конкурентоспособна;

В. като има предвид, че водородът може да се използва и като средство за акумулиране на енергия в краен случай с цел балансиране на енергийната система, допринасяйки по този начин за интеграцията на енергийната система;

Г. като има предвид, че водородът сам по себе си е непряк парников газ и че нараства осведомеността за въздействието му върху климата, което следва да бъде разгледано по подходящ начин чрез мерки за мониторинг, предотвратяване и смекчаване в тясно сътрудничество с промишлеността;

Д. като има предвид, че в стратегията на ЕС за водорода е определена цел до 2030 г. да се монтират електролизьори за водород от възобновяеми източници със сумарна мощност от най-малко 40 GW и да се произведат 10 милиона тона водород от възобновяеми източници в ЕС и че в плана REPowerEU се предлага тази цел да бъде допълнена чрез внос на същото количество водород от възобновяеми източници;

Е. като има предвид, че общите инвестиции, необходими за постигане на тази цел, се оценяват на 335 – 471 милиарда евро и ще са необходими допълнителни инвестиции в размер на 500 милиарда евро, за да се гарантира вносът на предвиденото количество водород от възобновяеми източници;

([14]) ОВ L 140, 28.5.2019 г., стр. 6.
([15]) ОВ C 15, 12.1.2022 г., стр. 56.
([16]) ОВ C 15, 12.1.2022 г., стр. 45.
([17]) ОВ C 371, 15.9.2021 г., стр. 58.
([18]) ОВ C 270, 7.7.2021 г., стр. 2.
([19]) ОВ C 23, 21.1.2021 г., стр. 116.
([20]) ОВ C 345, 16.10.2020 г., стр. 80.
([21]) ОВ C 463, 21.12.2018 г., стр. 10.
([22]) ОВ C 293, 18.8.2023 г., стр. 127.

Ж. като има предвид, че европейската промишленост за производство на електролизьори си е поставила за цел инсталирането на производствен капацитет от най-малко 25 GW до 2025 г., което представлява около 120 GW инсталирани мощности в Европа;

З. като има предвид, че през последните 10 години разходите за електролизьори вече са намалели с 60 % и според Комисията се очаква през 2030 г. те да намалеят наполовина поради икономии от мащаба;

И. като има предвид, че горивните елементи и електролизьорите изискват компоненти с висока степен на технологичност и няколко суровини от критично значение, по-специално метали от групата на платината, чиито основни производители се намират извън ЕС, често в държави, в които минното дело е свързано със сериозни нарушения на правата на човека, влошено управление, конфликти и увреждане на околната среда, докато производителите, които се намират в ЕС, са изправени пред неконкурентни условия за работа;

Й. като има предвид, че все още предстои да бъде изграден пазар за водород от възобновяеми източници, който ще изисква подходяща защита на потребителите и значителни инвестиции, така че да се постигне декарбонизация във всички сектори, в които намаляването на емисиите е трудно;

К. като има предвид, че търсенето на водород от възобновяеми източници за крайна употреба трябва да бъде стимулирано във всички сектори, включително тези, които биха могли да използват нисковъглероден водород в прехода си към декарбонизирана икономика;

Л. като има предвид, че определянето на цените е от решаващо значение за консолидирането на основите на пазара на водород, целенасоченото предоставяне на публична финансова подкрепа, както и за да се даде възможност за ефективен регулаторен надзор и публичен контрол;

М. като има предвид, че според оценките на Комисията цената на водорода от възобновяеми източници в ЕС е между 2,5 и 5,5 EUR за килограм, което се дължи на цената на електроенергията от възобновяеми източници и електролизьорите, а цената на водорода на основата на изкопаеми горива е около 1,5 EUR за килограм;

Н. като има предвид, че световните икономически партньори и конкуренти, включително САЩ и Китай, предоставят силна финансова подкрепа за вътрешното си производство на водород от възобновяеми източници, като Законът на САЩ за намаляване на инфлацията, например, насърчава водорода от възобновяеми източници с данъчен кредит до 3 USD за килограм;

1. приветства съобщението на Комисията относно Европейската водородна банка (ЕВБ); отбелязва, че наименованието „Европейска водородна банка“ може да бъде подвеждащо, тъй като това не е банка, а инициатива, която има за цел да действа като ефективно и рационализирано единно звено за контакт за координирането на дейностите и финансирането в подкрепа на проекти за водород от възобновяеми източници по цялата верига на доставки;

2. насърчава Комисията да предостави повече финансиране и видимост на инициативата, тъй като тя ще представлява важен етап за стартирането на европейския пазар на водород; счита, че ЕВБ следва да носи ясна отговорност за изпълнението на препоръките, включени в настоящата резолюция;

3. припомня, че единствената устойчива форма на водород е водородът от възобновяеми източници; отбелязва, че електролизьорите представляват по-малко от 4 % от общото производство на водород в ЕС; отбелязва, че нисковъглеродният водород ще играе роля по време на прехода към икономика с нулеви нетни емисии, както и за разрастването на пазара на водород;

4. признава, че производството на водород от възобновяеми източници е енергоемко; отбелязва, че постигането на целите за водород от възобновяеми източници ще изисква увеличаване на производството на електролизьори, които съдържат суровини от критично значение; отбелязва, че това би изисквало също така значително разширяване на капацитета за производство на електроенергия от възобновяеми източници и модернизиране на електроенергийната мрежа;

5. припомня, че според оценки на Международната агенция по енергетика 32 % от мощностите на електролизьорите в световен мащаб ще бъдат разположени в Европа до 2030 г., ако всички планирани проекти бъдат осъществени; подчертава, че е необходимо да се запази и засили водещата роля на Съюза в световен мащаб в областта на водорода, като се разработи иновативен и ефективен пазар, който свързва производителите с потребителите чрез подходяща инфраструктура;

6. приветства предложенията на Комисията за законодателен акт за промишленост с нулеви нетни емисии и законодателен акт за суровините от критично значение, както и преразглеждането на Директивата за енергията от възобновяеми източници, които биха допринесли за сигурни, конкурентоспособни и устойчиви вериги на стойността, обслужващи повишеното търсене на произведен в ЕС водород и електролизьори; подчертава, че ЕВБ следва да действа като допълнение към законодателния акт за промишленост с нулеви нетни емисии;

7. решително подкрепя рационализираните и по-бързи процедури за издаване на разрешения по цялата верига на стойността, за да се увеличи производството на водород от възобновяеми източници и да се насърчат иновациите; настоява при оценката на заявленията за издаване на разрешения да се запази настоящото високо равнище на опазване на околната среда, като същевременно се рационализират някои свързани с околната среда аспекти на процедурите за издаване на разрешения и административните процеси за проекти за енергия от възобновяеми източници;

8. счита, че за да се гарантира промишленият суверенитет на ЕС в контекста на отворената стратегическа автономност, първият етап на изпълнение на ЕВБ следва целенасочено да отдаде приоритет на увеличаването на вътрешното производство, а следващите етапи биха могли да бъдат разширени, за да се даде възможност за увеличаване на конкурентния внос на водород от възобновяеми източници; припомня, че подкрепата както за вътрешното производство, така и за вноса следва да попада в сферата на компетентност на ЕВБ;

9. приветства ролята на ЕВБ за повишаване на прозрачността на потоците, сделките и цените на нововъзникващия пазар на водород; подчертава, че тази функция е от решаващо значение за повишаване на доверието на пазара, засилване на регулаторния надзор и публичния контрол, както и за предоставяне на информация относно интегрираното планиране на енергийната инфраструктура;

10. подчертава, че частното финансиране ще бъде от основно значение за изграждането на европейски пазар за водород от възобновяеми източници и че един ефективен пазар, след като бъде разработен, не следва да зависи от публични субсидии;

11. отбелязва, че една стабилна пазарна регулаторна рамка на ЕС за водорода може да спомогне за създаването на правилно функциониращ пазар; счита, че е необходимо предвидимо и по-стабилно развитие на цените, за да се създаде инвестиционна сигурност за необходимите инвестиции в производството на водород и водородната инфраструктура;

12. счита, че делегираните актове относно възобновяемите течни и газообразни горива от небиологичен произход са повишили предвидимостта и сигурността за инвеститорите; приветства предложението на Комисията за пакет за пазара на водород и декарбонизиран газ; настоява за осигуряване на съгласувана и стабилна регулаторна среда за промишлеността;

13. подчертава, че според Международната агенция за възобновяема енергия производството на водород чрез електролиза изисква интензивно използване на вода – между 18 и 24 kg вода за килограм водород; подчертава, че потреблението на вода е още по-голямо, когато се разглежда горната част на веригата на стойността; призовава Комисията и държавите членки да обърнат специално внимание на ефективното използване на ресурсите и на Рамковата директива за водите ([23]), по-специално за регионите, изложени на риск от суша; призовава за по-нататъшни изследвания в областта на технологиите за обезсоляване на водата, които свеждат до минимум потреблението на енергия и въздействието върху околната среда, по-специално това от замърсяването със солена вода;

14. подчертава, че водородните долини и свързаните с тях инфраструктури играят важна роля като инструменти за подкрепа на декарбонизацията на промишлените райони, насърчаване на иновациите и принос за местната икономика; отбелязва, че водородните долини осигуряват защитени клъстери за предлагане и търсене на водород в Европа; счита, че ЕВБ носи отговорност за координиране и подкрепа на всички съответни центрове на потребление във водородните долини, както и за разширяване на мащабните водещи проекти в областта на водорода;

***Финансова подкрепа за вътрешното производство на водород от възобновяеми източници***

15. приветства решението на Комисията да стартира първи пилотен търг, основан на цените, в подкрепа на водорода от възобновяеми източници; отбелязва бюджета от 800 милиона евро в подкрепа на производството на водород от възобновяеми източници за срок от 10 години; призовава Комисията бързо да се ангажира с оценката на този пилотен търг по отношение на неговата ефективност, макроикономически и промишлени последици;

([23]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

16. признава избора на Комисията да предостави подкрепа под формата на фиксирана премия на първия пилотен търг, тъй като поне в началото разликата между производството и потреблението на водород ще бъде висока; настоява за определяне на фиксирана премия за бъдещи търгове, еквивалентна или по-висока от предложената от САЩ съгласно Закона за намаляване на инфлацията; изисква от Комисията да обмисли допълнителни механизми, като например безвъзмездни средства, договори за разлика и договори за въглеродна разлика; счита, че тези допълнителни механизми биха могли да подкрепят не само производството, но и търсенето на водород от възобновяеми източници;

17. отново подчертава значението на географския и секторния баланс, за да се даде възможност за производството на водород от възобновяеми източници в целия ЕС и за неговото използване от сектори, в които намаляването на емисиите е трудно; настоява, че е необходимо да се избегне по-нататъшното задълбочаване на регионалните различия, които вече съществуват поради различната степен на развитие на пазара на водород; настоятелно призовава Комисията да разработи регионални търгове и за тази цел да определи региони, които да бъдат достатъчно големи, за да се гарантира адекватна конкуренция, като същевременно се гарантира географски баланс; изисква от Комисията да предложи коефициент на разпределение с цел подкрепа на равномерното регионално развитие на европейския пазар на водород;

18. призовава Комисията да предостави техническа помощ на държавите членки с ниско равнище на участие, както е предвидено в последното преразглеждане на Директивата за схемата за търговия с емисии ([24]); подчертава, че тази подкрепа следва да насърчава кандидатите от всички държави членки да участват в търговете в рамките на ЕВБ;

19. подчертава, че ЕВБ следва също така да има за цел да привлече и по-малки развиващи се проекти; предлага на Комисията да коригира някои елементи от тръжната структура, по-специално изискването за минималния инсталиран капацитет на електролизьорите и ограничаването на максималния обем на офертата, както и да разгледа възможността за обединяване на заявления, за да се улесни участието на малките и средните предприятия (МСП);

20. изисква от Комисията да направи повторна оценка и да изясни правилата относно съвместимостта между публичната финансова подкрепа и финансирането, предоставено по линия на ЕВБ, като вземе предвид, че не следва да има кумулиране на едни и същи разходи, с цел да се гарантира лоялна конкуренция между всички кандидати;

21. подчертава, че при проектирането на бъдещите търгове следва целенасочено да се отдаде приоритет на продажбата на водород от възобновяеми източници за промишлените сектори, в които намаляването на емисиите е трудно, и тежкотоварния транспорт, по-специално въздухоплаването и корабоплаването; във връзка с това счита, че в критериите за допустимост на търговете следва да бъдат включени някои ограничения;

22. изисква от Комисията не само да вземе предвид цената, но и да включи ясна система от бонус точки за класирането на офертите; отбелязва, че подобна система следва да възнаграждава офертите, които осигуряват най-високо равнище на устойчивост, водят до създаване на значителен брой работни места и насърчават висококачествени стажове, чиракувания и преквалификацията или повишаването на квалификацията на работниците;

23. признава спешната необходимост от увеличаване на производството на електролизьори в ЕС; предлага да се прави разграничение между оперативни и капиталови разходи; счита, че потенциалната подкрепа за капиталовите разходи за нисковъглероден водород следва да бъде насочена само към инвестиции, които могат да допринесат за производството на водород от възобновяеми източници на по-късен етап, по-специално закупуването на електролизьори, и не следва да покрива оперативните разходи за нисковъглероден водород;

***Нефинансова подкрепа за водородната екосистема на ЕС***

24. приветства идеята на Комисията за стартиране на концепцията за „търгове като услуга“; счита, че това би могло да намали административните разходи за държавите членки и да насърчи истински европейски път към енергийния преход; изисква от Комисията да направи оценка на тази концепция и да проучи по-нататъшното ѝ развитие за други технологии за енергия от възобновяеми източници; подчертава, че административната тежест в процеса на кандидатстване следва да бъде намалена, доколкото е възможно, така че процедурите за възлагане на обществени поръчки да могат да се управляват и от МСП;

([24]) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

25. предлага ЕВБ да може да предоставя специални консултации на частни участници относно разработването на инсталации за водород от възобновяеми източници и нисковъглероден водород в ЕС; счита, че подобна услуга следва да бъде независима от това дали даден кандидат е получил финансиране от ЕВБ или не; предлага тази консултантска услуга да разчита на експертния опит на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ); предлага дейностите на европейския алианс за чист водород да бъдат включени в ЕВБ, за да се създаде физически форум, където производителите и потребителите на водород да могат да се срещат, за да получават съвети и да обменят най-добри практики;

26. подчертава, че е важно да се ограничи разпокъсаността на субектите на ЕС, чиято дейност е свързана с водород; предлага дейностите на съвместното предприятие „Чист водород“, и по-специално „Обсерватория на водородните горивни елементи“, да бъдат включени в рамките на ЕВБ; настоява, че това включване не следва да намалява публичните инвестиции за научни изследвания, развойна дейност и иновации;

27. счита, че доброволният механизъм за съвместно закупуване на водород може да допринесе за развитието на вътрешния пазар на водород и за гарантирането на вноса в рамките на ЕВБ; подчертава, че съвместното закупуване също така би улеснило инвестициите в капацитет за производство на водород от възобновяеми източници, би гарантирало доставката на водород от възобновяеми източници на достъпни цени и би попречило на европейските потребители да наддават едни срещу други;

28. отбелязва, че AggregateEU може да функционира като пилотен проект за развитието на пазара на водород в рамките на ЕВБ; призовава Комисията да направи оценка на разработването на механизъм за доброволно обединяване на търсенето и съвместно закупуване на водород и, когато е целесъобразно, да представи законодателно предложение за тази цел; счита, че тази оценка би могла да се основава на задълбочен анализ на подходящите модели за сътрудничество между дружествата и на възможността за създаване на гаранционни схеми, позволяващи ефективното ангажиране на по-малките дружества и МСП;

29. призовава държавите членки да използват екологосъобразни обществени поръчки, за да се даде предимство на стоките, произвеждани с водород от възобновяеми източници, като например стомана, използвана за изграждането на обществени сгради и инфраструктура;

***Внос на водород от възобновяеми източници***

30. отбелязва, че въпреки увеличаването на вътрешното производство на водород от възобновяеми източници, нарастващото търсене може да изисква внос от държави извън ЕС; подчертава, че ЕВБ следва да използва полезните взаимодействия относно ускоряването на вноса на водород от възобновяеми източници, като отговори на нарастващото търсене на европейския пазар;

31. подчертава, че е важно да се насърчават инфраструктурните коридори, посочени в съобщението на Комисията относно плана REPowerEU, за да се улесни вносът на до 10 милиона тона водород от възобновяеми източници, като същевременно се подкрепя декарбонизацията в държавите партньори;

32. припомня, че механизмът за корекция на въглеродните емисии на границите ще се прилага за водорода; изтъква важната роля на ЕС като фактор, определящ световните стандарти, и призовава Комисията да предостави до 31 декември 2025 г. стабилна обща схема за сертифициране в съответствие с преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници за вноса на водород от възобновяеми източници, равностойна на правилата, които се прилагат за вътрешното производство, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция за надеждните международни партньори;

33. настоява, че инвестициите във водород от възобновяеми източници от трети държави следва да бъдат предмет на международни принципи за надлежна проверка, включително, но не само, Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за многонационалните предприятия и Насоките на ОИСР за надлежна проверка за отговорно бизнес поведение;

34. настоятелно призовава Комисията да изготви насоки с ясни и прозрачни критерии относно допустимостта за подкрепа от ЕС на производители от държави извън ЕС, въз основа на геополитическите рискове и тяхното вероятно намаляване чрез сътрудничество, наличието на ресурси за техния вътрешен енергиен преход и привеждането им в съответствие с ценностите на ЕС и екологичните и социалните стандарти, включително условията на труд и правата на коренното население;

35. подчертава, че някои региони по света имат много по-добри условия за производството на водород от възобновяеми източници поради изобилието от пространство и електроенергия от възобновяеми източници; припомня, че дипломацията на ЕС в областта на енергетиката и водорода следва да насърчава развитието на основани на правила, прозрачни и ненарушени световни пазари на водород и следва да има за цел да даде възможност на държавите партньори, в световен мащаб и особено в съседните на ЕС държави, да постигнат своя енергиен преход и да подобрят своите екологични, социални и демократични стандарти;

36. подчертава значението на диверсифицирането на доставчиците и поддържането на справедливи условия на конкуренция в световен мащаб при предоставянето на подкрепа за производството на водород от възобновяеми източници в държави извън ЕС; предлага да се изисква използването на еврото за внос на водород от възобновяеми източници, който получава подкрепа от ЕС, за да се превърне то в световна референтна валута за обмен на водород в световен мащаб;

***Финансова подкрепа за транспортирането на водород от възобновяеми източници***

37. подчертава, че за успешното ускоряване на пазара на водород е необходимо да се гарантират достатъчно инвестиции за разработване на подходяща водородна инфраструктура не само за свързване на предлагането и търсенето, но и за съхранение и транспортиране на водород в целия ЕС (например европейската опорна система за водород); настоява, че следва да се избягват участъците с недостатъчен капацитет и липсващите връзки, така че водородът да може да достигне до отраслите, които най-много се нуждаят от него; подчертава, че развитието на водородна система следва да отдава приоритет, когато е възможно, на съвместното разполагане на производството и използването и да дава възможност за възможно най-голямо взаимодействие със съществуващата инфраструктура за транспортиране на природен газ;

38. призовава Комисията и държавите членки да насърчават частните инвестиции и когато е необходимо, да гарантират публично финансиране за нови инсталации за водород и за промяна на предназначението на инсталациите, които понастоящем се използват за природен газ; счита, че както безвъзмездните средства, така и договорите за (въглеродна) разлика с компонент за транспортните разходи, могат да бъдат подходящи инструменти за подкрепа на инвестициите във водородна инфраструктура; подчертава от същата гледна точка, че следва да бъдат разпределени допълнителни ресурси за Механизма за свързване на Европа, за да се увеличи финансирането на съответната инфраструктура, и че следва да бъде мобилизирано алтернативно финансиране от ЕС по линия на политиката на сближаване и Механизма за възстановяване и устойчивост;

39. призовава Комисията да възложи на ЕВБ да координира събирането на всички съответни данни, издадени от Комисията, международни организации или промишлеността, във връзка с производството, съхранението, транспортирането, разпределението и потреблението на водород; отбелязва, че тези данни следва да бъдат публично достъпни, когато е възможно, и биха могли да се използват в процеса на вземане на решения за одобряването на свързана с водорода инфраструктура съгласно преразгледания Регламент за трансевропейските енергийни мрежи ([25]);

***Рационализиране на инструментите на ЕС и финансови механизми***

40. изразява загриженост, че понастоящем промишлените отрасли са изправени пред различни и разпокъсани инструменти за финансова подкрепа за производството на водород; призовава Комисията да превърне ЕВБ в единно звено за контакт за финансирането на водорода;

41. отбелязва общия бюджет от 3 милиарда евро за ЕВБ, който беше обявен в речта за състоянието на Съюза за 2022 г.; изисква от Комисията да разясни годишния бюджет, наличен за следващите пет години по всеки стълб на ЕВБ, и да изготви пътна карта на планираните търгове; настоява бъдещите търгове да бъдат обявявани най-малко 12 месеца предварително, за да се осигури предвидимост за промишлеността;

42. изразява силна загриженост относно общия бюджет на ЕВБ в сравнение със субсидиите, стимулите и по-привлекателната инвестиционна рамка в други региони на света, по-специално Китай и САЩ; счита, че настоящият пакет от 800 милиона евро за първия пилотен търг е твърде ограничен; призовава Комисията да предложи подходящ бюджет за ЕВБ, като го увеличи значително през следващите години с нови ресурси;

([25]) Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).

43. приветства междинното преразглеждане на многогодишната финансова рамка (МФР), в което Комисията предложи допълнителни 5 милиарда евро за Фонда за иновации; настоятелно призовава значителна част от това допълнително финансиране да бъде разпределена за ЕВБ, така че Фондът за иновации да може да подкрепя повече проекти; подчертава, че в допълнение към Фонда за иновации следва да се проучи възможността за алтернативно финансиране, така че ЕВБ да бъде независима от колебанията в цената на въглеродните емисии;

44. призовава Комисията да обмисли възможността за инфлационна индексация за фиксираната премия, за да се гарантира стабилност и да се защитят производителите – по-специално малките и средните производители – от потенциални бъдещи увеличения на цените на енергията, суровините и оперативната работа;

45. отбелязва, че до момента Комисията не е предложила финансов инструмент за подкрепа на вноса на водород от възобновяеми източници; насърчава сътрудничеството между ЕВБ и програмите, създадени от държавите членки по отношение на вноса; изисква от Комисията да представи законодателно предложение за финансов инструмент, насочен към вноса от държави извън ЕС в рамките на ЕВБ, когато това е целесъобразно и съвместимо с механизма за корекция на въглеродните емисии на границите;

46. подчертава необходимостта от специализиран персонал, който да продължи дейността на ЕВБ, и изисква подходящо финансиране в това отношение; предлага да се създаде работна група за ЕНВ с персонал от всички съответни служби на Комисията;

47. приветства намерението на Комисията да рационализира използването на финансирането от ЕС за проекти за водород, както и законодателното предложение за платформа за стратегически технологии за Европа (STEP), в която водородът от възобновяеми източници се определя като чиста технология от критично значение, която изисква допълнителна подкрепа; призовава за най-високо равнище на взаимодействие между STEP и ЕВБ;

48. настоява ЕВБ да се превърне в единно звено за контакт за предоставяне на информация относно наличното финансиране на равнище ЕС и национално равнище за подкрепа на проекти за водород от възобновяеми източници; предлага Компасът за публично финансиране на водорода да се слее с ЕВБ и да включва информация относно всички съответни финансови инструменти, включително, но не само, Механизма за свързване на Европа, „Хоризонт Европа“ и Фонда за иновации, с редовни актуализации;

49. предлага ЕВБ да създаде онлайн инструмент, който да позволява на промишлеността, и по-специално на МСП, бързо да оценят евентуалната допустимост на проект, свързан с водород от възобновяеми източници или нисковъглероден водород, за финансиране от ЕС, което не следва да засяга окончателното решение, нито да изисква предоставянето на поверителна информация;

50. призовава ЕИБ да подобри достъпа до финансиране за проекти за водород от възобновяеми източници; изисква от ЕИБ да предоставя заеми с нулева ставка или гарантирани заеми, като подпомага осигуряването на дългосрочно финансиране и дава възможност за капиталови и други инвестиции в съответните проекти;

51. подкрепя въвеждането на ценови таван за фиксираната премия, както е предложено от Комисията, за да се избегне свръхкомпенсиране на успешните кандидати, които участват в търговете; настоява подкрепата на ЕС да бъде прекратена, след като пазарната цена на водорода от възобновяеми източници стане конкурентоспособна; настоятелно призовава Комисията непрекъснато да наблюдава производствените разходи и пазарната цена на водорода от възобновяеми източници и да прави преоценка на фиксираната премия, отпускана на печелившите проекти, в края на всяко договорно споразумение между производители и потребители или поне веднъж на всеки пет години;

***Прозрачност, отчетност и докладване***

52. подчертава необходимостта от годишен доклад на Комисията за оценка на напредъка в развитието на пазара на водород от възобновяеми източници и нисковъглероден водород и за оценка на дейностите на ЕВБ; изисква в този доклад да се направи оценка и на географската разбивка на финансирането, броя на създадените работни места, промените в предлагането и търсенето, разходите за водород от възобновяеми източници в сравнение с други форми на водород и разработването на специална водородна инфраструктура;

53. изисква от Комисията да представи цялостна оценка на ЕВБ преди предложението си за нова МФР;

° ° °

54. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на всички институции на ЕС и на държавите членки.